

APĂRAREA NAȚIONALĂ

organ național independent.

Apare: Miercuri, Vineri și Duminecă.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

strada Caroline "Nr. 5.

ABONAMENTELE:

Pentru monarhia austro-ungară:

Pe un an 24 cor., 6 luni 12., 3 luni 6 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe an 25 franci, 6 luni 13 franci, 3 luni 7 franci.

Abonamentele se plătesc înainte.

Proprietari și editori:

Dr. Eusebie Antonovici, cand. de adv.

Valerian Halip, notar.

Constantin Jescu, țaran.

Vasile Maghior, paroh.

Dorimedont Vlad, inv. sup.

INSERTIUNILE:

Un rind petit sau spațiul său coastă pentru publicarea odată 12 bani, de două ori 18 bani, de trei ori 24 bani. -- Reclame la finea textului coastă șirul de petit 50 bani.

Prenumeratiunile se primesc la administrație; Inseratele la „Societatea tipografică bucovineană” în Cernăuț.

Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un număr costă 20 bani.

Romînilor Bucovineni!

Stăm în pragul unei noue vieți politice.

Grație Înaltei bunăvoinței Prea Luminatului nostru Împărat, reforma electorală sancționată a pus soarta popoarelor de sub sceptrul habsburgic în minile lor proprii.

Prin votul universal li-s'a dat neamurilor din împărăție dreptul și puterea a-și croi soarta după buna lor 'socotință. Toate neamurile din împărăție se organizează pentru a pute stărui în unitate și în deplină înțelegere la realizarea scopurilor ce le au.

Romînilor Bucovineni!

Am suferit și suferim destul din cauza lipsei de școlire și orientare în ale politice.

Astfel nu mai putem purta lupta cea ne-așteptată.

A sosit timpul să ne unim în cugete și în muncă serioasă.

E o sfântă datorie să punem temelie pentru trăinicia vieții noastre de neam băstinaș în această țară.

În acest scop Vă invităm la o

mare adunare națională

care va afla loc în Suceava, Joi în 21 Faur st. n. la oarele II¹/₂ în sala »Hotelului Central« cu următoarea ordine de zi:

1. Situația noastră politică;
2. Organizarea națională;
3. Situația economică mai ales cu privire la banca țării și celelalte institute de credit;
4. Propuneri libere.

Tot ce e romîn e rugat să iee parte la acest sfat.

Acum ori nici odată să dăm în auzul lumii expresiune puterii noastre de viață și să precizăm calea, pe care trebuie să pășim.

Antonovici Eusebiu, Dr., cand de adv.
Antonovici Meliton, exarch
Abager Leon, preot
Boca Adrian, preot
Boca Mihai, prot
Boca George, paroch
Berar Aurel, funcționar
Bicu Petru, econom
Burciu Dumitru, econom
Bendeveschi Minodor, Dr., notar
Balabașciuc Casian, învățător
Boca Victor, adm. la Spital
Boca Amfilochie, protopresviter
Brădățan Ilie, econom
Bocancea Temistocle, Dr., avocat
Bîrleanu Ioan, cantor
Bolocan Ioan, învățător
Ciurla Vasili, econom
Cora Dumitru, econom
Cora Petru a Toader, econom
Carabiovschi Nicu, Dr., cand. de avocat
Criclevici Emilian, Dr., avocat
Constantinovici Eusebie, exarh
Caraciuc Petru, econom
Crăciun Ioan, econom
Cosmaschi George, econom
Cojocar George, învățător
Cojocar George, preot
Cintac Vasili, econom
Chelbă Nicolai a Georgi, econom
Cocirla Vasile, econom
Ciobotari Vasili, industriaș

Cîrdei Vasili, cantor
Dolinschi Mihai, preot
Doroitei Ioan, preot
Dumbrava Gavril, econom
Forfota Ștefan, econom
Galan Gheorghe, econom
Galan Ioan, econom
Gorgan Vasile, econom
Gherman Onufrei, învățător sup.
Gherman Tanasă, preot
Gribovschi Ambrosie, paroch
Grigorovici Lazar, consilier
Ghiorghiescul Dumitru, preot
Gemanar Gavril, econom
Gemanar Ioan, econom
Gramatovici Constantin, paroch
Hutu Gavril, cantor
Halip Valerian, notar
Hrișca Mihai, econom
Halip Grigore, profesor
Hostiuc Ioan, protopresviter
Hacman Vladimir, paroch
Hacman Maximilian, Dr.
Ignatescu Ilie
Isopescu Emilian, consilier de tribunal
Jescu Constantin, econom
Isopescu Irim, învăț. superior
Isopescu Ioan, econom
Ionesi Toader, econom
Kalmuțchi Eugen, cav. de propr. mare
Lomicovschi Nicu, propr.
Lîtviniuc Amuliu, prof.

Mironiuc Costan, econom
Moldovan Ioan, superior
Muscă Dumitru, econom
Morar Vasile, econom
Morosan Cosma, învățător
Maghior Samuil, superior
Nichtovici Toader, preot
Netea Ienachi, econom
Nistor Ioan, cantor
Nistor Scripcă Petru, econom
Nistor Vasile
Nistor Dumitru
Nistor Gavril
Oanea Nicu, învățător
Percec Mihai, paroch
Percec Zaharie, preot
Patraș Teofil, archimandrit
Paliuc Dumitru, econom
Prelipcean Ioachim, econom
Precop Toader, econom
Popescu Tit, preot
Popovici Constantin, paroch
Popovici Dorimedont, adjunct de adm.
Popovici Alecu, pretor
Popovici Ambrosie, proprietariu
Popovici Ioan, paroch
Procopovici Emil, consilier
Procopovici Ioan, archipresviter
Procopovici Anton
Prodaniuc Eudoxiu, proprietariu
Popescu Dimitrie, paroch
Pop Ioan, econom

Romega Nicolai, econom
Reus Vespasian, preot
Reus Vasile, ingineriu
Sêrbu George, administrator
Șbiera Constantin, exarch
Șandru George, paroch
Șchiopu Toader, econom
Șbiera Radu, Dr., profesor
Streangă Iftimie, econom
Siretian Eugen, paroch
Ștefaniuc Ioan, paroch
Șilion Simion, comerciant
Siretian Ilarion, paroch
Săchlean Dimitrie, primariu
Sidorovici George, secret. com.
Turcan Nicu, paroch
Turcan Onesim, consilier
Tomoiaga Iancu, preot
Teleaga Gavril, oficial poștal
Toma Iorgu, secret. de tribunal
Turturean Amfilochie, secret. de tribunal
Turturean Vasile, paroch
Turchevici Dimitrie, învățător
Ungurean Ștefan
Vișan Mihai, econom
Vlad Gavril, econom
Vlad Dorimedont, superior
Voloșciuc Ican, preot
Vodă Dumitru, primariu
Vasilovschi Nicu, Dr., avocat
Zacșevschi Ilarie, învățător
Zavadovschi Isidor, preot.

**Toate redacțiunile,
cari primesc ziarul nostru,
sunt rugate a ni trimite
în schimb ziarul lor.**

In ajunul adunării naționale din Suceava.

Din muniți și din plauri se vor aduna Joi în 21 l. c. în Suceava — fosta capitală a Moldovei — moșneji gărboviți de bătrânețe și bărbați în floarea vieții, — fără deosebire de stare — ca să se pronunțe cu toții într'un mod hotărât și fără șovăire, într'un cît sînt mulțumiți cu soarta neamului românesc din Bucovina în ultimii trei ani și cum dorește, ca să fie conduse în viitor destinele românești.

Politica geșefarista și lipsită de ori ce sentiment bun în chestia națională a conducătorilor pseudodemocrației a adus într'un timp relativ de tot scurt pe Romîni din Bucovina pe un povârniș, din care numai Dumnezeu știe, cum vor scăpa.

Irregularitățile pozitive ale erei Onciul-Lupu sînt pînă azi; pierderea mandatului din Siret în favoarea rutenului Malek; numirea rutenului Stocki de vice-marșal al țării; avansarea aprigului agitator ruten Omelian Popovici la rangul de inspector școlar; domarea unui complex în valoare de 70.000 fl. din partea fondului religios pentru zădirea unui internat ucrainist în Cotmani; numirea rutenului Meletic Halip de consilier consistorial; batjocura, ce de repetite ori a trebuit să o îndure de dragul rutenilor capul bisericeii împreună cu întregul cler; divizarea națiunii românești în două tabere litigante și multe altele de felul acesta, cari toate au fost puse la cale de Aurel Onciul și Florea Lupu în urma unui compromis făcut cu așa numiții freixiniși, primind în

schimb Florea Lupu președenția la banca țării.

Azi numai este secret nici pentru cei mai neinformați, că în urma progresului, ce l-au făcut adversarii noștri etnici în ultimii trei ani cu concursul lui Aurel Onciul și Florea Lupu — sînt Romîni în pericol de a pierde cu totul poziția lor dominantă de popor băstinaș.

În vederea acestei situațiuni schimbate este o dorință sfîntă a tuturor bărbaților, cari cred în viitorul neamului românesc, să pună odată stavilă puternică desfrîului politic din ultimii trei ani.

Puterea vitală a unei națiuni depinde mult dela starea sa bună economică; dezvoltarea stării economice stă însă în strînsă legătură cu situația sa politică.

Conducerea destinelor politice ale Romînilor bucovineni, atît de mult încercați și înșalați pînă acu, va trebui să fie încredințată deci în viitor numai unor bărbați probați în devotamentul lor sincer pentru neam.

Misiunea »A. N.« ca jurnal intrasigent național a fost pînă acu să trezească din letargia lor pre toți acei fii ai neamului, cari au lucrat odată cu multă însuflețire pentru binele comun și cari apoi îngreșoși și măhniți în sufletul lor au cedat terenul mendrelor obscene ale unei elici de demagogi.

Treziți din letargia lor aparentă și înspăimîntați de pericolul, care în zilele aceste mai amenință mult ca ori și cînd să cutropească cu totul viața națională a Romînilor bucovineni, văd bine cu toții rîul ce a rezultat pentru întregul neam din retragerea lor dela viața publică.

Glasul nostru năbușitor, care înainte de două luni se perdea încă în vălmășagul ruelilor stridente și deplasate ale puternicilor zilei, azi resună puternic și hotărît, căci puternic și hotărît împreună cu al nostru mi de glasuri resună »pînă aci și mai departe nu!«

Ziua de 21 Faur, cînd din muniți și din plauri se vor aduna în Suceavă trimișii poporului, ca să facă bilanțul politiceii de pînă acu și să

încredîntez apoi prin votul lor nepărtinitor destinele neamului unei organizații sincere, ca fi o zi de reculegere și renaștere națională. Noaptea care a dominat spiritele prin trei ani va trebui să se sfîrșască; aurora, inspiratoarea speranțelor într'un viitor mai bun se va arăta carăși neamului românesc din Bucovina urgisit pînă acu de străini și înșelat de ai săi.

Aurel Onciul în Dorna și în Cimpulung.

În urma deciziunilor luate de dirigența o așa numitelor partide unite a plecat dl A. Onciul — înzestrat cu calitățile unui modern Don-Quisote — la Dorna și apoi la Cimpulung, unde voia să fie proclamat de candidat în parlament. Se vede însă, că soarta, care l'a favorizat pînă acu atît de mult — l'a părăsit de astădată cu totul.

Din Dorna primim știrea, că la adunarea conchemată de A. Onciul și Lupu în 14 l. c. au participat — nu multe mi de alegători, precum anunță o telegramă din »Buk. Nachrichten« — ci numai vr'o 300 de persoane, între cari 50% femei, ear' restul lucrători cu fetele îmbourate de răchiul consumat.

Ca primul orator a vorbit dl Fl. Lupu, care urma constatării, că crierii lui Aurel Onciul cumpenesc mai mult, decît cei ai tuturor deputaților din parlament propune pe acesta de candidat. Mulțimea extaziată prin alcoolul consumat, întimpină propunerea aceasta cu aclamațiuni frenetice.

Mîndru de acest succes, urcă apoi tribuna dl A. Onciul și disvolvînd programul său promite, că va elabora o lege prin care să se stabilească ca în viitor să nu mai poată fi vindute gospodăriile țărănești, fie ele cît de îndătorite. (O adevărată Onciuliadă)

După terminarea părții oficioase, a aflat loc o convenire mai intimă, la care au fost consumate mai multe vedre de răchiu și vr'o citeva hectolitre de bere.

Din Cimpulung ni se comunică următoarele: Comitetul comunal de aci a convocat Vineri în 15 l. c. o mare adunare electorală în sala palatului co-

munal. Prezenți au fost peste 3000 de alegători din toate satele. Dr. A. Onciul a venit la adunare cu vr'o 150 de lucrători din Dorna însoțiți și de o bandă de țigani (muzicanți).

Lucrătorii aduși de Onciul erau cu totul beți și voiau să zădărnicească adunarea. În decursul adunării, care a durat sub președenția primarului Doxă Prodaniciu dela oarele 2 pînă la oarele 5 scara a fost Onciul de repetite ori huiduit din partea adunării și apostrofat cu cuvintele »jos cu familia Onciul-Lupu; trăiască contele Dr. Sternberg, trăiască Papanopolos (în loc de Lapanopolos — un excroc și prietin al d-lui Onciul din Viena).

Dl Dr. Onciul urcă tribuna spre a vorbi; se naște un sgomot infernal; toți strigă »jos cu el; afară; herunter«.

Tumultul durează peste 10 minute pînă ce Onciul părăsește tribuna, fără să fi putut scoate un cuvînt.

Dl Dr. T. Bocancea luînd apoi cuvîntul ilustrează printr'o vorbire mai lungă lucrarea dezastruoasă a familiei Onciul și apelează la alegători, să se desbăre de astfel de creaturi, cari au adus numai zănie între frați și daune însemnate neamului românesc. Vorbirea d-lui T. Bocancea a fost des întreruptă de aplauze fortuoase. Lucrătorii aduși de Onciul strigau ici colea »trăiască Onciul«, mulțimea mare însă răspundea cu »jos excrocul, jos familia, trăiască Sternberg«.

Atît lui Onciul cît și cumnatului D-sale Dr. Lupu nu-i s'a îngăduit să iee cuvîntul și ori ce încercare a fost întimpinată cu un puternic și unanim »jos cu ei«.

Gospodarii Coca și Hutu propuu, că neprimînd contele Bellegarde mandatul oferit să fie proclamat de candidat consilierul dela curtea de apel din Lemberg, Teodor Stefanelli. Petrecînd consilierul Stefanelli prin aproape 20 de ani ca pretor în Cimpulung și fiind în întregul district cunoscut ca un bărbat sincer devotat cauzei naționale, este alegerea D-sale sigură.

După terminarea adunării pleaca mulțimea întregă la pretură să-i faci ovațiuni contelui Bellegarde. Muniți resunau de strigătele puternice »trăiască Bellegarde, trăiască Stefanelli, jos cu familia Onciul-Lupu«. Onciul și Lupu împreună cu suita lor de agitatori încercau

FOIȚA.

Inceputurile „Junimei“ și dezvoltarea ei.

(Conferență ținută la 20 Mai 1906.)

(Urmare).

De acum înainte Junimea înănteață cu pași siguri. Chiar în anul acesta aranjează ea o serată cu dans în stil mai mare, eară la 7 Faur primul său bal. În acelaș an, era atunci președinte decedatul nostru membru emeritat Tit cav. de Cuparencu, destinează Junimea din venitul aranjărilor sale suma de 1068 cor. pentru susținerea studenților sermani dela gimnaziul romîn din Suceavă și pveniază pentru prima oară elaboratele cele mai bune, cetite în ședințele sale literare. La 4 Decembrie 1881 deschide Junimea în prezența lui George Sion, a poetului ce a cîntat imnul limbei românești, cabinetul său de lectură, în care se putea ceti atunci 40 de ziare și reviste. Totodată capătă biblioteca societății prin stăruința membrului său fondator, sprijinitor, binefăcător și ordinar, a d-lui pro-

tosin cel și student în teologie Conon Aramescu-Donici o bază mai solidă. Nu e de lipsă să mă rețin mai mult la locul acesta, cînd ați auzit de repetite ori dela membrii noștri emeritați, cită muncă, dragoste și jertfă a depus la timpul său în serviciul Junimei I. P. S. actualul episcop de Huiș.

Corespondența, administrarea și gestiunea societății luînd tot dimensiuni mai mari se modifică statutele urcîndu-se și numărul membrilor din comitet dela 5 la 7. În anul administrativ 1883/84 e primit și economul ca al optelea membru în comitet acordîndu-se însă de o camdată numai cît vot consultativ.

Făcuseră pe timpul acela mai mulți profesori dela facultatea filosofică propunerea, ca să se mute univerzitatea dela Cernăuț la Brünn. Junimea în frunte cu președintele său George Popovici lua parte la mișcarea de protest provocată prin propunerea aceasta și înăntă senatului academic un manifest semnat de toți univerzitarii romîni. George Popovici a stat în truntea secției literare și sub președinția sa se urcă numărul temelor citite în ședințele literare la 19. Astfel

se pregătește întreaga tinerime univerzitară cu serioșitate pentru a pute colabora mai tîrziu la »Incercările literare« înființate mai ales cu ajutorul Junimei. Cine cunoaște relațiile celor mai vrednici Romîni ai timpului lor din Bucovina, ale d-lui George Popovici și Grigori Filimon, va vota cu interes la locul acesta, că pe timpul, cînd s'a înființat această revistă, era Grigori Filimon conducătorul Junimei.

Între aranjările Junimei din anii ce urmează se desting în mod deosebit »reprezentările teatrale-muzicale îmbinate cu tablouri vivante«, a căror autor și dirigent artistic a fost D-rul Grigori cav. de Pantazi, pe atunci membru activ al societății. Numai cine a gustat farmecul celor două sări din carnevalul anului 1894 și cine a fost martor entuziasmului, ce a domnit atunci în public, va pute aprecia succesul escelent, ce l'a avut cu prilejul acesta »Junimea«. Pe timpul președintelui Dori Popovici — anul administrativ 1894/5 — se accentuează pentru prima dată cu mai multă precizie necesitatea unui contact intim între studentul romîn și poporul dela țară. La comersul din 18 Decembrie 1894 urmă-

resc pentru întia oară, adunați în număr mare, împreună inteligență și popor discursurile fiilor săi. A fost acesta un început foarte modest și tot așit de îndepărtat de ce se poate face din partea studentului nostru pentru țărana romîn, dară de aici este a se data interesul studentimei, care se manifestă astăzi în mod îmbucurător pentru țărînimea noastră. Tot în anul acesta primind societatea un regulament nou se introduce în Junimea »coloquiul regulamentar« obligator pentru membrii noi intrați. De aici înainte nici un univerzitar romîn nu se poate bucura de toate drepturile ce îi acordă societatea sa, pînă n'a dat dovezi că cunoaște destul de bine istoria și literatura națională.

În timpul ce urmează întărindu-se la noi în țară tot mai mult curentul popular-național, Junimea este angajată la înființarea numeroaselor cabinete sătești de lectură și joacă un rol frumos întru prăgătirea celor ce urmează în curînd. La anul 1897 are Junimea bucuria mare de a-l sărbători într'o ședință festivă pe fostul său președinte și membrul său emeritat Dr. George Popovici, care după o luptă crîncenă reușise să fie ales de-

în continu să explice Dornenilor, că ei sînt sinceri deputați țărănești. Incercările erau însă zădărnice, căci la fine strigau și Dornenii împreună cu Cîmpulungeni »jos famlia nesătioasă«.

Correspondentul.

„Luceferii“ Bucovinei și învățătorimea trasă pe sfoară.

Poate nici odată n'a fost situația politică din țara noastră așa de critică ca în timpul de față. Horizontul politic e innourat, neclar, un haos și labirint fără să-i mai dai de capăt ne ține în mijlocul său. Abstragem dela situația politică generală, vra să zică cea a tuturor popoarelor conlocuitoare în această țară poliglotă, în care mai ales băștinașul Român se zvîrcolește ca peștele pe uscat, numai să-și elupte justele sale postulate; ne vom mărgini numai la situația politică a Romînilor.

De am merge noi Romîni mină în mină și n'am sta ca doi inversuțați dușmani, observînd atitudine ostilă față de partidele zămislite, atunci de sigur că lupta noastră n'ar fi așa de crîncenă și cu mult mai ușor am obține drepturile noastre și nu ne-am lăsa călcați în picioare de hămisiții, ce au dat și dau navală în țara noastră scaldată în singele strămoșilor noștri.

Noi Romîni bucovineni avem în prezent două partide politice: partidul Onciul-Lupu și cel al Romînilor naționali. Aspirațiunile amînduror partide sînt cu totul opuse. Partidul familiar Onciul-Lupu, care se mai poreclește și partidul democrat, manifestă o politică de tot nefastă pentru poporul român, ear partidul al doilea își esecută activitatea sa pe bază națională. Manevrările politice familiare ale Onciulenilor și ale făimosului Florică n'au putut să dănuiască mai mult, căci acești vampiri în cupiditatea lor după ranguri și lefe grăsnite ar fi lucrat și mai departe în detrimentul poporului român. Aflatu-s'au bărbați romîni, cari luînd în seut mult periclitata națiune romînă, au dat și dau în vileag »rodnică« activitate ale »luceferilor Bucovineni: Aurel Onciul și Florea Lupu.

Prea cunoscute ne sînt mijloacele meschine, prin ale căror ajutor au de-

putat al camerei imperiale din Viena.¹⁾

Numărînd mai departe desvoltarea Junimei ni se impune anul 1900/01 cînd dl Dr. Eusebie Antonovici a fost președinte, nu atît pentru că vre o idee nouă ar fi primit în anul acesta forme concrete, ci pentru intensiva și entuziasta activitate de atunci. Cu toate acestea era un an de jale și durere pentru cercurile Junimei, cînd un amic și apărător sincer al ei și devotat Junimei pînă la finea vieții sale a fost nevoit în urma unor uneltiri deplorabile să părăsască patria sa. Cea mai curată inimă, cel mai nobil suflet, cel mai ager spirit, cea mai cinstită muncă erau cu mult prea mici față de acele năzuinți triste și înspăimîntătoare, cînd un român îl acuza pe român de înaltă trădare și se avînta la rolul deplorabil de bard al moravurilor fraților noștri din regatul liber, altul pingărea tricolorul tuturor Romînilor, eară amîndoi duceau cu mult alai ura și invidia triumfătoare în sate și orașe. Inzădar și-a redicat fericitul Dr. Ioan

¹⁾ Înainte de puține zile ea a avut fericirea de a-i felicita pe membrii săi emeritați d-nii Dr. George Popovici și Dr. Stefan Petrovici alși deputați în parlamentul din Budapesta.

venit Onciul și Lupu deputații și »salvatorii« poporului român. D-rul Onciul s'a furișat în Bucovina cu ideile sale democratico-liberale, ce le-a observat la popoarele din Vest, voind a tout prix să vadă din Romîni neaoși socialiști încărnați, ear satelitul său Lupu, fecior de opincar, cum îi place D-sale a se mai numi, și-a bătut joc de tricolor, de unicul odor, ce ne amintește gloriosul nostru trecut. Acești pseudo-democrați s'au însămbrit cu inimizii neamului nostru, numai să-și vadă ajunse și împlinite avantajele și interesele lor personale. »Eruditul«, savantul și genialul Onciul a conștatat la timpul său adevărul, zicînd că Romîni nu se rutenizează, ba din contra Rutenii se romanizează. Aceasta o poate crede numai D-rul Onciul. Florea Lupu s'a purtat și mai hain, începînd a batjocuri și ponegri pe preoți și boieri, în ale căror mîni zăcea destinul națiunii romine, căci numai ei au zădărnicit invaziunile și pericolul antagoniștilor noștri Văzîndu-se »luceferii« deputați au început a lansa prin jurnale sponsalii și a ruga de iertare pe acele persoane și stări, pe cari le atacaseră la timpul său, scuzîndu-se în diferite moduri, cari își storce numai disprețul și compătîmirea față de acești corifei politici, cari fac gheșefturi din politică sub pretext, că numai ei sînt aleșii, luceferii neamului rominesc.

După ce au vîrît zizanie între preoți și învățători și după ce au întărit poporul, au înscenat memorabilele adunări populare, în cari făgăduiau poporului cite-s în lună și în stele. Poporul a crezut, a strigat trăiască Onciul și Lupu și farza politică era gata. O! Greu și amar s'a înșelat poporul, căci din promisiunile deputaților »țărănești« puține de toate au fost și împlinite. Ba ce-i mai mult! Poporul român sta în fața unei iminente catastrofe, căci dacă ar fi pătruns ideile socialiste, liberale și pseudo-democratice în inima și mintea poporului, ne-am fi trezit cu o frumusețică revoluție și zurba în contra bisericii și în contra preoților. Dară mila Domnului, Romînul e destul de evlavios și firm în credința sa cătră Atotputernicul și respectează cu ardoare întocmirile cele sfinte ale bisericii și apostolii acestora.

Nu începe nici o îndoială, că învățătorimea romînă a suferit și suferă imens

Țurcan venerabila sa voce!²⁾ George Popovici a trebuit să meargă. »Cînd cineva urmărește vre un vis de viață mai curată, mai ideală, e așa de lesne să se împiedice de un ciot murdar«, zice prof. Iorga în escelentul necrolog ce-l face prietinelui său.³⁾ Cu el s'a dus pacea, cu el frățietatea, cu el entuziasmul și cînd se vor întoarce iară să nu uităm de el, care a jertfit o viață cinstită și desinteresată pentru noi.

Grăbind spre finea espunerilor noastre amintim încă înființarea secției muzicale pe timpul D-rului Antonovici, întîmplată la stăruința membrului nostru emeritat și fondator, a d-lui Stefan Scalat, primul ei conducător. Succesele frumoase ce le-a avut secția aceasta chiar în timpul din urmă sub conducerea destoinică a d-lui Constantin Șandru vă sînt bine cunoscute. Pe timpul președinției membrului nostru emeritat, a d-lui Dr. Maximilian Hacman s'a pus temelia bibliotecii juridice, a cărei valoare mare va crește cu succesele iuriștilor noștri la examene.

(Finea va urma.)

²⁾ Dr. Ioan Țurcan a fost membru onorar al Junimei. Despre modul cum susținea acest naționalist apreciat de toți Romîni din țară candidatura D-rului Popovici vezi ziarul »Timpul« din 30/XI 1900.

³⁾ Sămănătorul, 16 Iulie 1905.

de mult din cauza politice nefaste ale deputaților Onciul și Lupu. În numele învățătorilor trimitu-s'a la timpul său pamfletul de »Apel«, care scris fiind în limbajul hamalilor a batjocurit și ponegriat toate persoanele și stările, cari puneau obstacole apucăturilor hăpsine ale pseudodemocraților. Rădicîndu-se învățătorimea și protestînd sus și tare în contra acestei ingerenții ilicite din partea unor naufragiați politici, deputații »țărănești« au știut cum să mălcomească învățătorimea credulă, făgăduindu-i ameliorarea salarelor, auspicii de a se validita pe toate terenurile, mai ales însă pe cel politic. Requirînd ajutorul învățătorimei, »făimosii deputați« și-au gîndit cam astfel: Temelia liberalismului, ura în contra preoților au pus-o deja foaia »Freie Lehrerzeitung«. Trebuie să constatăm însă, că aceasta foaie, care acuma au botezat-o »Neue Freie Lehrerzeitung« cum se redigia la timpul său, nu urmăria la timpul său scopuri anticlericale, ci voind a trezi învățătorimea din letargia ei și a-i asigura validitatea pe toate terenurile, zbiciuia fără cruțare totul ce pune la piedică acestei porniri. Abia inevitabilul Chisanovici a făcut începutul cu ponegrirea preoțimei și de atunci n'a trecut un număr al acestei foi, care să nu cărtiască în contra bisericii și a preoților. Redactorii acestei foi scriau cu mare predilecțiune ocările și batjocurile cele mai grosolane în contra preoților și a boierilor. Onciul și Lupu, declarîndu-se oeritori și apărători învățătorimei, au inspirat tenorul foi menționate, nu însă cu gîndul ca să se poarte onest și multămitori, ci numai a ajunge deputați prin ajutorul acestora. Șirelic și tragere pe sfoară a fost intențiunea »Luceferilor«.

Învățătorimea a fost sedusă, înșelată, desamăgită și a căpătat un colorit politic destul de ridicol. Ea s'a încercat cu preoții, cu boerii și cu autoritățile școlare și pe urmă a fost lăsată de batjocură.

Onciul și Lupu s'au aliat la timpul său cu dușmanii noștri ca să-și asigure și mai bine poziția. Văzînd însă, că nu le succede a împlini promisiunea lor față de învățători, au abzis alianța partidului progresist, căruia aparțineau atunci și se scuză și acuma, că nu ei, deputații »țărănești« Onciul și Lupu poartă vina că nouă învățătorilor nu ni se urcă leafa ci numai și numai Stocki, Straucher și Nicolai Wassillko. De-ar fi Onciul și Lupu așa de sinceri față de poporul român, cum sînt deputați de sus față de poporul lor, am fi ajuns departe, tare departe. Domnule Dr. Onciul! De ce învinovătești așa de aspru pre tovarășii d tale de odinioară? Năuci trebuie să fim, ca sa-ți credem d-tale. Dacă a știut Onciul, — care de altmîntrelea trece de un mare năzdrăvan, — că aliații săi nu-i vor sta în ajutoriu, la ce naiba s'a aliat cu dînșii și a făcut batjocură din națiunea romînă? Doctorul Onciul s'a aliat și a batjocurit pre toți, și după aceea i-a rugat în public de iertare. Este oare aceasta modul cavaleresc și gentilom, care s'ar pretinde dela fiecare bărbat cult și cu caracter? Cum voește și cum crede domnul Onciul a se scuză față de învățătorime? Una s'o știe domnul Onciul. Dumialui și-a păpat lefteria, nu i-a succede nici cînd să înhame învățătorimea la carul său de triumf.

Dumialui a simțit, că se clătina și a pierdut încrederea la învățători și de aceea a început a se linguși iarăși și a ne promite »cai verzi pe păreți«. Organul său »Voința poporului« și foaia rescum-părată »Neue freie Lehrerzeitung« ne dovedesc destul de eclatant, că Onciul se

cam teme și voește din nou să ne tragă pe sfoară.

Învățătorilor romîni! Convinsu-v'ateți pe deplin, că Onciul nu poate fi deputatul nostru și cu atît mai puțin al poporului. Nu-i votați dară încrederea, dară nici nu cutezați a-l realege, căci atunci ne vom căi amar, cu mult mai amar decît ne căim acuma, dară atuncia va fi prea tîrziu.

Un învățător.

Știri locale și din țară.

Distincție. Maj. Sa Carol I, Regele Romîniei, a decorat pe dl Dr. Nicolae Comșa, medic în Saliște, a fost deputat dietal al cercului Cristian (lingă Sibiiu, Transilvania), cu Crucea de ofițer al ordinului »Coroana Romîniei«.

Gaz de moarte. D-na Iulia de Kuciejewska, născ. Paulovici, văduvă de consilier aulic, după un morb scurt și greu a răposat în Domnul Marți în 12 Faur a. c. la Viena. Inmormîntarea defunctei s'a săvîrșit Joi în 14 l. c. în cimitirul din Hernalis.

»Armonia«. Comitetul a hotărît reprezentarea operei de Tud. cav. de Flondor, »Noaptea sf. George« între 15 și 30 April a. c. Opera aceasta s'a studiat deja în anul trecut; n'a putut fi reprezentată din cauza îmbolnăvirii compozitorului. Acuma se fac repetițiile sub conducerea compozitorului însuși, așa că se poate prezice un succes strălucit.

Inceputul sindrofiei, ce se va aranja Sîmbătă în 23 Faur a. c. de societatea »Armonia«, va fi la orele 9 sara și nu la 8 cum s'a anunțat.

Societatea »Rezeșilor și a mazărilor« din Bucovina. Serata aranjată de aceasta societate Duminică trecută în sala de gimnastică din Cernăuț a avut o reușită splendidă. Raport detaliat în numărul viitor.

Școala de minoritate din Ipotești. În fine li-a succes Ipoteștenilor să-și vadă dorința cea mai mare realizată. La stăruința neobosită a fruntașilor acestei comune consiliul școlar al țării li-a acordat școala romînească și Sîmbătă în 9 l. c. a fost aceasta școală pusă sub conducerea învățătorului Leonti Burac. Ce interes mare au locuitorii acestei comune pentru o școală romînească, dovedește faptul, că numărul elevilor a crescut în decurs de 10 zile dela 50 la 140. Totalitatea copiilor s'a înscris la această școală, pe cînd școala rutenă remasă cu desăvîrșire deșartă, a trebuit închisă.

Insoțirea de economie și credit din Cernăuț a tinut Duminică în 17 l. c. adunarea sa generală. Raport detaliat în numerele viitoare.

Din caleidoscopul politic.

Conform dorinței — care în cazul de față e poruncă severă — a d-lui Dr. I. Volcinski va trebui să candideze în districtul Sucevei — dl Dr. A. Hormuzachi. Oficiile din Pătrăuț să-l fi proclamat chiar deja de candidat. »Cz. Allg. Ztg.« scrie însă, că dl Dr. Hormuzachi are intenția serioasă de a înjgheba cu ocazia meetingului din Suceavă o împăcare a părților litigante.

* * *

În urma fiascului politic al d-lui A. Onciul în Cîmpulung, aflăm, că acesta s'a hotărît să-și încerce norocul în districtul Cernăuț, unde voește să-i cedeze terenul dl Nico Flondor.

* * *

Dirigența așa numitelor partide unite, care nu voește să se mai dicteze candidaturile dela masa verde din Cernăuț, să fi hotărît, că dl Nico Flondor trebuie să candideze în districtul Humorului.

* * *

La adunările din Cîmpulung și din Gurahumorului avea să participe și deputatul T. Simionovici. În decursul călă-

toriei să se fi îmbolnăvit însă!! și a trebuit deci să se reîntoarcă din Hatna cu trenul proximo.

* * *

Di Dr. I. Volcinski se vede, că ca bărbat capace a făcut în decurs de un an școală minunată în tabăra democraților, căci cu arma, cu care a fost combătut D-Sa la timpul său ca »Hebammenlehrer«, crede de bine să-l amenințe într'o scrisoare și pe dl consilier Stefanelli.

Noi vom de astă dată numai să-l condolăm pe dl Dr. I. Volcinski la progresele, ce le-a făcut în timp atât de scurt.

* * *

În rivna lor de a cuceri earăș terenul perdut, deputații țărănești Aurel Onciul și Florea Lupu își iau refugiu la promisiuni mai coronate decât cele ce le făceau până acuma. Cu ocaziunea adunării ținute de democrați în Dorna la 14 l. c. Aurel Onciul a promis că va esopera o lege, în virtutea căreia moșiile țărănești, fie ele cit de îndătorite, nu se vor putea nici într'un caz vinde la licitație. Mai trebuia să promită, că va exopera o lege, prin care se dispune ca toate datoriile ce le are poporul român în prezent, să fie șterse, ș'apoi nerușinarea democraților ar fi ajunsă la culme. Se pare, că bieții democrați și-au pierdut rostul cu totul.

* * *

Bietul bereznic din Cucur se turcește de ciudă că acum chiar, cind se credea cu un »mandat țărănesc« în buzunar, a trebuit să cedeze »această plăcincioară« unui democrat mai vrednic, atotștiutorului Pestalozzi Nr. 2. Spre a se răsbuna asupra ingraturului Florică a decis să conducă pe acei sărmani țărani din Cucur și Voloca, cari emigrează la Canada, cu scop de ași asigura acolo un mandat. Ispravă bună!

* * *

Cetim în »Cz. Tagblatt«, că dl Dr. Isopescu-Grecul candidează în districtul Cernăuților. Precum aflăm însă din izvor autentic, au fost în ultimele zile mai multe deputații din districtul Humorului, din districtul Sucevei-Sirete, solicitându-l pe D-Sa să primească candidatura în districtele numite. Conform informărilor primite se zice, că adepții d-lui Nico Flondor să-l fi determinat pe dl Dr. Isopescu-Grecul să renunțe la candidatura din Cernăuț. Aceasta e numai o combinație electorală, deoarece nu e exclus, că dl Dr. Isopescu-

Grecul va candida în districtul Humorului precum și în districtul Cernăuților, probabil chiar și în districtul Sucevei.

* * *

Conform informațiilor primite din Dorna a avut dl A. Onciul o discuție mai lungă cu doi preoți, înaintea cărora a avut obrăznicia să afirme, că mărirea salariilor preoțești este meritul democraților. Obrăznicia este cu atât mai mare, deoarece știe toată lumea, că Aurel Onciul a afirmat în »V. P.«, că fondul religios dispune numai de 28.000 cor. (conform informațiilor primite dela ministeriu) pentru mărirea »lefilor preoțești«. De unde s'a luat deci plusul?? Preoțimea știe însă azi, că ameliorarea stării materiale are să o mulțamească mai ales intervenției Eminenței sale Dr. Vl. de Repta și deputatului Constantin Popovici.

* * *

Perseveranța e o calitate bună, însă numai dacă e împreună și cu nițică prudență. Ultima calitate a lipsit de astădată atotprudentului A. Onciul, căci a încercat și a două dată și anume în 18 l. c. norocul său în Cimpulung; unde a făcut un fiasco, ca și în 15 l. c. O strînsură de vr'o 200 de inși chefeluiți l'a proclamat de candidat, pecind mulțimea mare a părăsit demonstrativ sala.

* * *

Pentru isprăvile sale în ale espozității din București dl Florea Lupu a fost decorat cu Coroana României. Oare ce decorație i s'ar cuveni D-sale pentru isprăvile făcute la noi în țară în ale domaralizării și împilării poporului, precum și a întării elementelor străine pe suma neamului românesc?

* * *

Pentru a se manține la putere democrații întrebuințează mijloacele cele mai mișcave și promisiunile cele mai nerealizabile. Se'nțelege numai cu scopul de a scoate poporul român din nevoile materiale. Înțelegem și noi. Pe piața teatrului din Cernăuț s'au clădit niște edificii cari sint încărcate cu puține datorii și pe cari »frunțașii democrație« ar vroi să le vadă libere de ori și ce ipotecă. Și pentru aceasta au nevoie să mai steie citva timp la putere. Apoi zică cineva că democrații nu sint oameni de tot desinteresați!

* * *

Se svonește că Chisanovici nu mai aspirează la mandatul din Gurahumorului

pentru că crede că va fi denumit membru în casa magnaților. Faptele sale de pină acuma și cunoștințele sale — crede el — îl îndreptățesc la aceasta. Conștiința de sine nemaipomenită!

Din public.

Domnule Onciul!

În 3 August 1906 ai rădicat pentru mine dela banca țării 393 de coroane și ai avut deosebita amabilitate de a mi trimite suma redusă de 317 de abia după 7 luni, adică în 7 Faur 1907. Te scuzi, că banca țării Ți-ar fi predat banii pentru un Ion a Vasile Vodă și nu pentru mine; ai întrelăsat însă de a-mi da explicație de ce banca țării s'a intabulat pe moșia mea și nu pe cea alui Ioan a Vasile Vodă?

E destul de trist, dacă D-Ta ca deputat țărănesc Ți-a permis conștiința să porcezi într'un astfel de mod față de un biet țaran.

Predau această afacere publicității să judece ori de procedura aceasta a d-lui Tit cav. de Onciul e compatibilă cu pozițiunea sa ca deputat țărănesc sau mai bine cu a unui om fără pic de conștiință față de durerile mult compătimitului țaran.

La judecătorie mai multe.

Mulțămindu-Vă pentru publicarea acestor remin cu

cu plecaciune a D-Voastre

Vasile Vodă,
econom în Baiasești.

Mulțămite publice.

D-sale prea stimatului domn Dr. Minodor Bendevschi, notar i. r. în Vatra Dornei. Directoriul pravăliei românești Vă esprimă prin epistola aceasta cea mai călduroasă mulțămire pentru bunăvoința cu care sprijiniți D-voastre întreprinderea noastră, mai ales pentru contractele cari ați binevoit a le încheia cu depozitarii noștri fără ori ce felu de remunerare. Aceasta rară desinteresare ce o aratați pururea cind e vorba de scopuri naționale ne face să Vă mulțămim respectuos pentru binefacere. Primiți Vă rugăm asigurarea deosebitei stime ce o păstrează Pravălia românească.

Grigore Balan Leonidas Bodnarescu

La petrecerea »Luminei« din 27 Ianuarie au binevoit a suprasolvi domni:

Dr. Florea Lupu, deputat și președinte al băncii țării 10 cor., prof. Dr. Găina Vasile 2 cor., Chisanovici Mihai, inv. 2 cor. 80 b., Vasile Jemna 2 cor., Petrescul Victor 80 b., Burla din Budeniț 2 cor., Alex. Halip prof. 80 b., stud. teol. Tomiuc 2 cor., directorul internatului de băieți români Dimitrie Cărbane 2 cor. 80 b., la un loc 25 cor. 20 bani, cari se dau internatului de băieți Francisc Iosif, mulțămindu-se totodată cordial susnumiților domn pentru binevoitoarea suprasolvire.

Pentru procurarea de haine și încălțăminte pentru copiii sermani dela școala românească din Suceavă au încurs dela următorii binefăcători.

(Urmare)

d-na Elena Ilnița a predat lista Nr. 11 cu suma de 62 cor. dela: Minod. Armbruster 1 cor., Filimon Taniac 5 cor., Florian Etz, Magdalina Iliș, D. Gherasim, Eufrosina Șandru cite 1 cor., Rosalia Paiuc 2 cor., Elena Paiuc, Sidor Paiuc, Eufrosina Rener, Vasile Dornean 1 cor., Domnica Gaina 2 cor., Iosif Gaube, D. Drîmbei, Emilia Buiandra cite 1 cor., Valeria Czaiki 3 cor., Ecat. Sandulovici, Eug. Dreher, Em. Holobiu, Aurelia Praznița, Ef. Hausvater, Ioan Vezetu, Gavriil Matasar, Iosefina Oscobeniuc, Rosalia Modea, Ioan Apșitar, R. W. Sorger, A. Litwinkiewicz, Em. Melzer, Maria Grigorovici, Johanna Papp, Maria Corvin, Mihai Grigorovici, Ioan Palie, Casian Toncez cite 1 cor., Ioan Lucaciuc 2 cor., V. Saghin. Ana Huțan, Euf. Bucevșch, Maria Tiron, Petru Dubravșchi cite 1 cor., Alisia Wilczinski 2 cor., Rosa Weskna, Ros. Fogoraș, Amalia Ot, Ioan Capstrimb, Maria Kocko cite 1 cor., Mihail Ilnițchi Elena Ilnițchi cite 2 cor., Eugenia Matasar 1 cor.

(Va urma)

Telegramă.

Gurahumorului, 19 Faur. Democrații, cari au conchemat pe azi o adunare electorală — au fost de cei prezenți huiduiți și fluerați. Candidatul n'a putut fi nominat. Aurel Onciul și Lupu au trebuit să părăsască sala fără nici o ispravă.

Prăvălia B. Baltinester, Cernăuț

Strada Enzenberg Nr. 3.

Deposit de mărfuri din fabricile următoare:

Păpucării: Fabrica lui Anton Capek, Viena; F. L. Popper, Chrudim.

Pălării: Fabrica lui I. Heinric Ita, Viena; Iosif Pichler și fii, Graz;

Obiecte de Alpaca și de argint de China: W. Bachmann & Co., Viena.

Oferă obiectele cele mai noave pentru carnaval:

Cămeși pentru bal, de mătășă și pique. Mănuși de piele sau mătășă, netede și ajour. Legături, Căp de Chine de Batist. Ghețe pentru dame, de lac modern, mătășă, moiré, albe glace și chevreaux, postav aurit și piele aurită. Ghețe pentru domni de lac și botine.

Parfumi și săpunuri, fabricatele cele mai fine de a lui Roger și Gallet, Gustav Lohse, Ideal Hubigant, L. T. Piver, Paris. Perii pentru dinți, cap și haine, obiecte pentru călătorii.

Obiecte pentru călătorii, necesarii, punguțe, geante cu și fără întocmiri, geante originale Maedler din Lipsca, cutii de pălării pentru dame și domni, etuiuri pentru corturi și umbrele, saci și cergi pentru călătorie de peluches și păr de cămilă, pleduri engleze pentru dame și domni.

Lornete veritabil achromatice, sticle de fabricatul cel mai fin franțuzesc.

Batiste pentru bal de mătășă, pinză și batist.

Păioare de dantele veritabile, de pene de Struț și de gaze cu schelet de sidof și de os. Entrepreri de pene, ajour și mătășă. Claquri de mătășă și jobenuri.

Dantele veritabile de Bruxelles, năframe, năframe pentru teatru, mănuși, legători de git.

Prețuri reduse în toate mărfurile de tăbăcărie și în toate obiectele de earnă.

Mărfuri de tăbăcărie: Colieuri de blană și minecare, Persianer, Skunk, Jder, vulpe vinată. Tibet, Ținc de pământ, Wheatrots pentru dame și copile. Scufii din Persianer veritabil. Saalskin, Guzani, Nutria, Hymalya precum și obiecte de vinătoare pentru domni și copii.

Mărfuri de lână și împletituri. Rufe veritabile sistem Jaeger și Dr. Lahman, rufe veritabile din păr de cămilă, încălzitori pentru pintece, genunchi, pulpe și minicute de tot felul, pieptărașe de lână pentru dame și domni, ciorapi, călțuni, gamașe, gluge și bașleuri românești.

Păpucării din piele veritabilă de Box, Chevreaux, Lack, Kliw, Kid, din postav căputate-cu piele sau lac, cu și fără căptușală de peluches și tricot pentru dame, domni, copile, băieți și copilași. Pantofi de tot felul.

Haine pentru copii, mântăluțe, rochițe, bonete și pălăriiuțe. Puste și scufii pentru dame din cele mai fine.

Recvisite pentru vinat. Tot felul de puști și revolve, precum și munițiune. Torbe de vinat și gamașe, scaune portative de câmp.

Pălării foarte fine de peluches, șiac și pișlă, virtuose și moi în colorile și formele cele mai noave. Jobene și clacuri.